

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 147/02

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. septembra 2002 predbežne prerokoval sťažnosť I. P., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B. B., ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného úradu Bratislava I v konaní o priestupku vedenom pod č. 02186/02 08X, za účasti Okresného úradu Bratislava I, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. P. o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. apríla 2002 doručená sťažnosť I. P., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základných práv podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného úradu Bratislava I (ďalej len „okresný úrad“) v konaní o priestupku vedenom pod č. 02186/02 08X. K porušeniu malo dôjsť 25. februára 2002 tak, že zamestnanec okresného úradu znemožnil sťažovateľovi vyhotoviť zvukový záznam z ústneho pojednávania.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti musí skúmať predovšetkým to, či je daná jeho právomoc na konanie a rozhodovanie o sťažnosti s osobitným zreteľom na čl. 127 ods. 1 ústavy. Podľa tohto článku ústavy je daná právomoc ústavného súdu chrániť základné práva a slobody len vtedy, ak o tejto ochrane nerozhoduje iný súd. To potvrdzuje aj § 49 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 1 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) - ďalej len „zákon o slobode informácií“, tento zákon upravuje podmienky, postup a rozsah slobodného prístupu k informáciám. V poznámke k tomuto ustanoveniu je citovaný aj čl. 26 ústavy, ktorá síce nemá normatívnu povahu, ale vyjadruje zámer zákonodarcu, čo sa týka o účelu zákona o slobode informácií, t. j. úpravou v tomto zákone sa má chrániť reálne uplatnenie čl. 26 ústavy.

Okresný úrad je povinný poskytovať informácie podľa zákona o slobode informácií. Podľa § 2 citovaného zákona patria aj takéto orgány miestnej štátnej správy medzi povinné osoby. Ak osoba konajúca ako zamestnanec okresného úradu odoprela sťažovateľovi právo na informácie spôsobom ustanoveným zákonom, sťažovateľ mohol a mal využiť opravné prostriedky podľa zákona o slobode informácií najprv podaním odvolania (§ 19 ods. 1 a 2) a následne domáhaním sa rozhodnutia o tom, že jeho žiadosť o sprístupnenie informácií vyhotovením zvukového záznamu z ústneho pojednávania je oprávnená (§ 16 zákona o slobode informácií uvádza spôsob sprístupnenia len príkladom - informácie sa sprístupňujú najmä ...). V ochrane svojho základného práva na informácie mohol sťažovateľ pokračovať aj podaním žaloby v správnom súdnictve (§ 19 ods. 4 zákona o slobode informácií) za predpokladu, že by mu odvolací orgán nevyhovelo, resp. v zákonom ustanovenej lehote nerozhodol (§ 19 ods. 3 zákona o slobode informácií).

Z uvedenej právomoci orgánov verejnej správy, ktorá sa vzťahuje na realizovanie základného práva na informácie, vyplýva, že od účinnosti zákona o slobode informácií sa chráni toto základné právo v prvom rade v konaní pred povinnými osobami, resp. ich nadriadenými osobami (§ 2 a § 19 citovaného zákona), ktorého výsledok však z hľadiska zákonnosti preskúmava aj správne súdnictvo. Rozhodovanie správneho súdnictva v tomto prípade je súčasne aj rozhodovaním o ochrane základných práv, ktorých porušenie sťažovateľ namietal v sťažnosti. Správny súd musí preskúmať napadnutý postup okresného úradu a rozhodnúť o tom, či bol alebo nebol v súlade s platným právnym poriadkom vrátane jeho časti, v ktorej je upravené a konkretizované základné právo na informácie, ktorého porušenie sťažovateľ namietol. Takáto právomoc správneho súdnictva vylučuje právomoc ústavného súdu (princíp subsidiarity).

Sťažovateľ nevyužil účinné právne možnosti ochrany jeho základného práva na informácie podľa zákona o slobode informácií (uvádza, že podal iba sťažnosť podľa zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach), ale bez zreteľa na zákon o slobode informácií sa rozhodol požiadať o ochranu svojho základného práva priamo ústavný súd. Takýto postup však ústava a zákon o ústavnom súde nepripúšťajú. Ústava a zákon o ústavnom súde vylučujú, aby si sťažovateľ vyberal spôsob ochrany svojho základného práva a orgán, pred ktorým ho uplatní, čo je vyjadrené princípom subsidiarity právomoci ústavného súdu. Princíp subsidiarity je v prípade sťažovateľa (posudzované podľa skutkových okolností) v dôsledku účinnosti zákona o slobode informácií rozšírený aj na ochranu základného práva podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru v konaní pred orgánom verejnej správy a súdom vykonávajúcim svoju právomoc v správnom súdnictve. Preto bol sťažovateľ povinný využiť pred podaním sťažnosti ústavnému súdu zákonné možnosti upravené v zákone o slobode informácií a v Občianskom súdnom poriadku. K tomu však nedošlo.

Preto ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť pre nedostatok svojej právomoci.